

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicæ, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

Erotemata Ecclesiastica

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Cap. LXX. De Adulterio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94604](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94604)

tia in Confessione aperienda. Sanchez de Matrimon. lib. 7. disp. 12.

2. *Quer.* An Stuprum committi possit etiam cum muliere non Virgine? *Resp.* Affirmative, sed largo modo dicitur Stuprum, nempe quando copula per vim habetur cum Vidua, seu alia muliere honeste vivente. Antonell. d. lib. 6. cap. 30. num. 1.

3. *Quer.* Quæ poenæ sint inflictæ de Jure Civili contra committentes Stuprum? *Resp.* Quod Stuprum commissum cum violentia punitur poena mortis, si sit completum. l. 1. §. fin. ff. de Extraordin. Crimin. Gloss. in cap. 2. verb. Plectendus, de Adulter. & Stupr. At si completum non sit, poena extraordinaria arbitrio Judicis punitur. Barbosa in cap. 1. num. 6. de Adulter. Ubi verò non sit violenta, de Jure Civili non punitur, nisi Officialis prætextu Officii mulierem carnaliter cognoscat. Riccius in Collect. par. 3. decis. 559.

4. *Quer.* Quæ sint poenæ de Jure Canonico? *Resp.* Stuprator Laicus, si Virginem seduxit, vel deceptit, in foro contentioso tenetur eam dotare, & in uxorem accipere; quod si nolit eam in uxorem accipere; data dote, ulterius punitur Judicis arbitrio. In foro consensu, si nolit eam ducere, tenetur ad dandam dotem, & alia damna refarcienda. Antonell. d. cap. 30.

5. *Quer.* An sint casus, in quibus stuprator non teneatur dare dotem? *Resp.* Esse sequentes: Si puella sponte in copulam consenserit, vel leviter rogata. Si Virgo non vivebat honeste, nec servato verecundia pudore. Si puella post stuprum patitur se ab aliis carnaliter cognosci. Antonell. d. cap. 30.

6. *Quer.* Quæ sint poenæ contra Clericos stuprum committentes inflictæ? *Resp.* Quod damnatus de stupro Clericus efficitur infamis, & subinde irregularis evadit, ita, ut absque dispensatione ad ordines, & beneficia promoveri non possit, tam si fuerit factum stuprum cum violentia, quam sine violentia. Majol. de Irregular. lib. 5. cap. 40. num. 1. Diaz in Praxi cap. 85. num. 2. Farinac. quest. 147. num. 62. Ulterius tenetur iste Clericus puellam dotare, ac poenam Judicis arbitrio subire. Farinac. d. quest. 147. num. 108. Abb. in cap. 1. & 3. de Adulter.

CAPUT LXIX.

De Raptu.

1. *Quer.* Quid sit Raptus? *Resp.* Raptus est abductio masculi, vel feminae, illata vi, libidinis causa. Dicitur illata vi, quia, si puella sponte discedat cum Amasio, dicitur fuga, & non raptus, & non additur circumstantia distincta à fornicatione. Diana part. 1. tract. 7. resol. 37.

2. *Quer.* Qualis vis requiratur ad hoc delictum constituendum? *Resp.* Sufficere etiam vim non absolutam; illam scilicet, quæ procedit ex suasionibus, importunis

precibus, & blandimentis. Navar. conf. 1. de Raptor.

3. *Quer.* Quæ sit poena de Jure Civili contra Raptores inflicta? *Resp.* Esse poenam mortis, ubi raptus fit cum vi absoluta. Si verò non fuerit cum violentia absoluta, puniuntur poena arbitraria. Bossius de Rapt. Mulier. num. 7. Quamvis Clarus in §. Raptus, teneat, semper esse inferendam poenam mortis; sed intelligendus est, quando commissæ sit copula carnalis.

4. *Quer.* Quæ sit poena de Jure Canonico contra eosdem Raptores ordinata? *Resp.* Triplex est poena. Primo, Sunt ipso Jure excommunicati, & si Clerici sunt, decidunt à proprio gradu. Secundo, Tenentur raptam mulierem dotare. Tertio, Invalidum est matrimonium cum rapta, quamdiu ipsa in potestate Raptoris steterit. Ex Concil. Trident. sess. 24. de Refor. cap. 6. Antonell. d. lib. 6. cap. 30. num. 7.

5. *Quer.* An dictæ poenæ locum habeant, si mulier rapiat adolescentem puerum ad libidinem explendam, vel ut ei nubat? *Resp.* Secundum magis communem opinionem dictas poenas locum non habere. Bonac. de Matrim. quest. 4. punct. 18. num. 7.

6. *Quer.* An valeat Matrimonium cum puella, quæ invitis parentibus discessit cum Amasio, solis ejus precibus abducta, sine violentia? *Resp.* Esse hinc inde opinioniones. Tutius autem existimari, matrimonium esse invalidum, & ideo solet prius separari, & in loco tuto reponi. Antonell. d. cap. 30. num. 11. & ita practicitur in hac Curia Patavina, in qua frequenter puellæ rusticorum ab Amasiis deducuntur à domibus Parentum recusantium eas illis concedere in Matrimonium. Unde separantur, & publicam Pœnitentiam agere coguntur, antequam ineant Matrimonium.

7. *Quer.* An sit alia poena contra Raptores de Jure Canonico. *Resp.* Eosdem esse ipso Jure infames, & per consequens irregulares, & incapaces ordinum, & beneficiorum. Navar. conf. 3. num. 5. de Raptoribus. At depositio in Clericis ordinatis, & beneficiatis est ferenda sententia. Thesaur. de Pœnis Ecclesiasticis Verb. Raptus mulieris cap. 2. in fine.

8. *Quer.* An excommunicatio lata à Concilio Tridentino contra Raptores, & auxilium dantes, sit lata sententia, & reservata? *Resp.* Esse quidem lata sententia, sed nulli esse reservatam. Thesaur. ubi supra. & Farinac. q. 145. num. 21.

CAPUT LXX.

De Adulterio.

1. *Quer.* Quid sit Adulterium? *Resp.* Est copula carnalis inter eos, quorum ambo, vel unus eorum est conjunctus matrimonio.

2. *Quer.*

2. *Quer.* An consentiente marito copula illicita uxoris suae fiat adulterium? *Resp.* Affirmative, quia licet non fiat injuria marito, fit injuria Sacramento, & Praecepto Divino. *Matruius dict. disp. 11. num. 121.*

3. *Quer.* An sit in Confessione exprimendum, quod sit conjugatus tantum ipse adulter, vel tantum ipsa adultera, vel quod uterque? *Resp.* Esse utrumque exprimendum; quia majus peccatum est, si mulier sit conjugata; maximum si uterque, id est, adulter, & adultera sint in matrimonio proprio constituti. *Matruius ibidem.* Et probavi in meis Decisionibus de Poenitentia *decis. 27. num. 17.*

4. *Quer.* Cujus fori sit delictum Adulterii? *Resp.* Quod si agatur ad poenam infligendam, est mixti fori. Si vero ad separationem thori, & ad dotem restituendam, & alimenta praestanda, pertinet ad Judicem Ecclesiasticum tantum. *Antonell. d. lib. 6. cap. 33. num. 1.* Porro ubi de Poena sanguinis in adulterum agitur, judicium soli Judici Laico relinquitur.

5. *Quer.* Quae sit poena Adulterii de Jure Civili? *Resp.* Secundum jura antiqua est poena mortis. Sed hodie non videtur esse in usu; at ejus loco poena arbitraria, vel fustigationis, vel carceris, vel pecuniae. *Clar. in §. Adulterium. Antonell. d. cap. 33. num. 3.*

6. *Quer.* Quae sit poena de Jure Canonico? *Resp.* 1. Separatio thori. *cap. ex litteris, de Divortiiis.* 2. Privatio dotis. *cap. Plerumque, ubi Gloss. de donat. inter Vir. & Uxor.* 3. Infamia. *cap. Infames, 6. q. 1.* 4. Alia poena Episcopi arbitraria. *cap. Perniciosam, de Offic. Ordinar.*

7. *Quer.* An sint casus, in quibus adulteri non amittant Dotem? *Resp.* Esse sequentes. 1. Si uxor habeat filios ex primo marito. 2. Si maritus habeat concubinam, vel & ipse commiserit adulterium. 3. Si maritus occidat mulierem in adulterio deprehensam, (hoc enim ei non licet) 4. Si agatur de bonis paraphernalibus. 5. Si intercesserint tantum oscula, vel amplexus. 6. Si uxor cum consensu mariti deliquerit. Ita *Antonellus DD. allegans dict. lib. 6. cap. 33. num. 5.*

8. *Quer.* Quae sit poena contra Clericos adulterium committentes? *Resp.* Antiquitus erant deponendi, & in Monasterium detruendi. *cap. Si quis Clericus: 81. dist.* Hodie haec poena non est in usu, & puniuntur arbitrio Episcopi. *Antonellus d. cap. 33. num. 9.*

9. *Quer.* Qua poena puniuntur incurrentes Polygamiam, id est, conjuges, qui vivente alio conjuge, novas nuptias ineunt? *Resp.* Polygamiae crimen secundum aliquos spectare ad solos Inquisitores, quasi videantur male sentire de Sacramento Matrimonii. *Diana part. 4. tract. 7. resol. 4.* Sed verius est, esse delictum mixti fori, & puniri poena arbitraria, vel triremium, vel iustibus funis, vel exilio, vel pecuniaria. *Diana ubi supra, & Ferrus quaest. moral. par. 1. q. 59. num. 1. & 2. Clar. in §. Fornica-*

tio. Vers. Dicitur etiam, ubi ait, morte damnatum fuisse quemdam, qui quatuor uxores habebat.

10. *Quer.* Qua poena puniantur Clerici in Sacris ordinati, qui Matrimonium contrahunt? *Resp.* Poena arbitraria, & ad Inquisitionem tanquam haeretici sunt deferendi. *Barbosi. alleg. 40. num. 43. Diana part. 4. tract. 7. res. 5.*

11. *Quer.* An causa Adulterii incurrantur de Jure Canonico aliae poenae? *Resp.* Damnatus de Adulterio efficitur infamis, & per consequens irregularis. Qui, si sit Laicus, & à Principe restituatur ex gratia adversus hanc infamiam, erit etiam liber ab irregularitate, à qua multo magis Episcopus potest dispensare. *cap. At si Clerici, §. de Adulteris. de Judic. Ugolin. de Irregularitat. cap. 6. §. 5. num. 3.*

12. *Quer.* An Clericus adulter fiat irregularis, si causa ejus adulterii maritus occidat uxorem? *Affirmative, quando nulla cautela adhibita commisit adulterium.* *Suarez de Censur. disp. 45. sect. 6. num. 5.*

13. *Quer.* An Adulter perdat Jus petendi debitum cum conjuge innocente? *Resp.* Negative, in foro conscientiae; secus autem si à conjuge innocente repellatur. *Sanchez de Matr. lib. 10. disp. 9. num. 30. & disp. 12. num. 7.*

14. *Quer.* Si conjugatus cadat in spurcicias carnales cum aliis personis, id est, oscula, tactus, mollitiem &c. An teneatur in Confessione manifestare, se esse conjugatum? *Resp.* Affirmative, quia haec est circumstantia necessarii exprimenda, ut dixi de Poenitentia *d. decis. 27. num. 17.* ubi compilavi alia peccata in usu Matrimonii omnino explicanda, & à Confessariis scienda.

CAPUT LXXI.

De Incestu.

1. *Quer.* Quid sit Incestus? *Resp.* Est congressus cum consanguinea, vel affine usque ad quartum gradum, & quod gradus est propinquior, eo gravius est peccatum. *Matruius d. disp. 11. num. 122.*

2. *Quer.* An in confessione sit exprimendus gradus? *Resp.* Securius esse, illum exprimere; quamvis multi DD. dicant, non esse necessarium, quia non mutatur species per mutationem gradus. *Matruius ibid.*

3. *Quer.* An, qui committit Incestum in primo gradu, teneatur declarare, an fuerit cum matre, vel cum filia, vel cum sorore? *Resp.* Alii DD. dicunt, non teneri; alii vero volunt, teneri, & certe tutius erit, hanc circumstantiam exprimere; sicut etiam illam, quando Confessarius rem habuisset cum filia Spirituali. *Sanchez de Matrim. lib. 6. 7. disp. 55. Matruius dict. disp. 11. num. 122. & 123.* ubi advertit, etsi non sit necesse, exprimere gradum, esse tamen exprimendam speciem vel consanguinitatis, vel